

Den traditionella släktboken består av ett antal tabeller och i bästa fall en grafisk stam- eller antavla, och man kan med ett register eller hänvisningar bläddra bland sidorna till de olika tabellerna. Den har bokens fördelar och begränsningar. En modern släktbok är avsedd att läsas på skärm och kan därför innehålla så mycket mer, som bilder, ljud och film, den kan publiceras på en CD-skiva eller läggas ut på webben. Med hyperlänkar kan man lätt flytta mellan de olika personerna och det går snabbt att söka efter uppgifter. En släktbok på CD är en välkommen present.

I dag har vi ofta dokumentation om våra släktingar i form av bilder, ljudupptagningar eller film och detta kan man med Disgen lätt lägga in i släktboken. Vi är också nu mer vana att läsa dokument med hypertext på skärmen, så varför inte pröva att göra en modern släktbok. Ytterligare fördelar är att den inte kostar många kronor att publicera, du kan själv bränna så många CD-skivor du vill. Ännu en fördel är att det är enkelt att i efterhand rätta fel och publicera en ny rättad bok. Personer som du lägger till och andra rättelser kommer automatiskt med nästa gång du gör ett exemplar av släktboken.

Utifrån en an- och/eller stamtavla skapas en modern släktbok med Disgens verktyg **Exportera till HTML** (Hyper Text Markup Language). Låt dig inte avskräckas av namnet, det borde heta *skapa en modern släktbok*. Du behöver inte kunna något om HTML för att genomföra detta.

Förberedelser

För att det ska fungera så bra som möjligt ska du först göra Disgen personlig och sedan skapa ett bibliotek där släktboken ska publiceras.

Fyll i ditt namn, e-post och/eller hemsida i Disgens inställningar så visas detta på släktbokens alla sidor. Klicka på **Verktyg/Inställningar/ Personuppgifter** och fyll i fälten där.

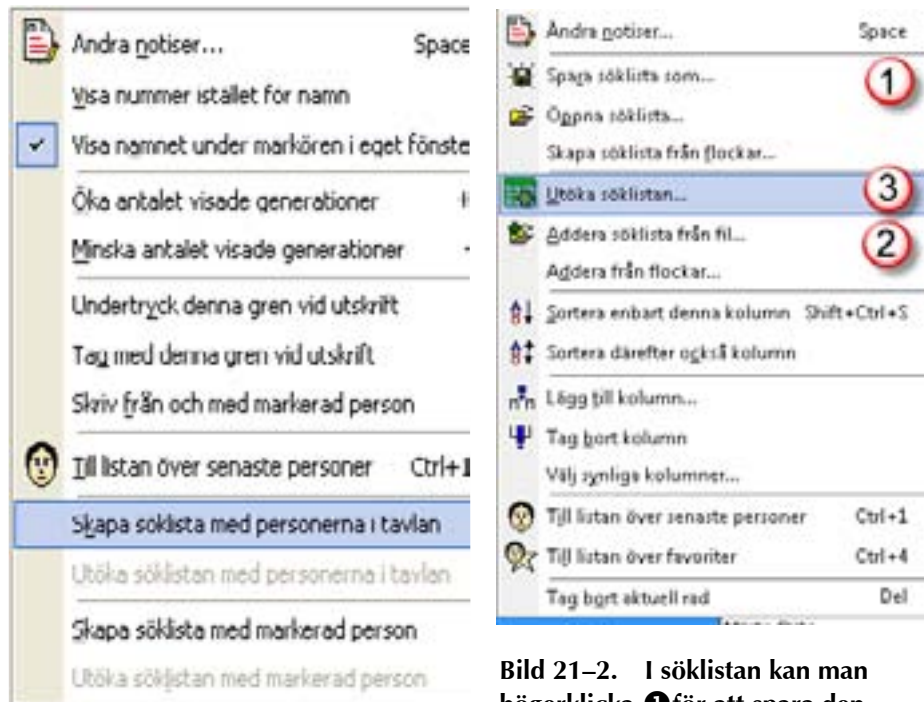

Bild 21-2. I söklistan kan man högerklicka ① för att spara den, ② för att addera en söklista från fil ③ för att utöka den.

Bild 21-1. Högerklick i antavlan för att skapa söklista från en antavla.

För släktboken skapar du ett nytt bibliotek tex `C:/CDBok`. Det kan du inte göra i Disgen, utan i tex Utforskaren som du kan öppna genom att klicka på **win + E**. I mappen ska de nödvändiga filerna för boken placeras.

Samla personer till en söklista

Först gäller det att välja en person att utgå från. Det kan vara den som ska få släktboken som present, du själv eller "äldsta ana". Gör denne till centumperson och skapa en antavla eller stamtavla. Högerklicka sedan på tavlan och välj **Skapa en söksida med personerna i tavlan**, se bild 21-1. Nu finns alla släktingar från antavlan i en söklista. Du kan lämpligen spara söklistan för att kunna återanvända den, högerklicka på **Spara söklista som...** i bild 21-2.

Det kan vara trevligt att utvidga släkttavlan så att alla personer i tavlan kan se sina kusiner. För att fixa det gör du så här:

1. Öppna den skapade söklistan.
2. Högerklicka och välj **Utöka söklista**, se bild 21-2.
3. Välj **Partners** i listan som kommer upp, se bild 21-3.
4. Upprepa steg 2 men välj nu **Föräldrar**.
5. Upprepa steg 2 men välj **Partners**.
6. Upprepa steg 2 men välj **Barn**.
7. Upprepa steg 2 men välj **Partners**.
8. Upprepa steg 2 men välj **Barn** igen.

I söklistan finns nu alla personer som ska ingå i släktboken.

Använd två tavlor

Det finns möjlighet att använda två tavlor genom att under **Redigera/Koppla** välja en bild med två fönster. I vart och ett av dessa kan du skapa en an- eller stamtavla. Högerklicka sedan på tavlorna och välj **Skapa en söklista med personerna i tavlan**, se bild 21-1. I nederkanten ser du nu två söklister: **Söklista 1** och **Söklista 2**. Du kan klicka på endera för att öppna motsvarande lista. Öppna och högerklicka på **Söklista 2** och välj **Spara söklista som** och ge den ett namn och **stäng** söklistan. Gå därefter till söklista 1, öppna den, högerklicka och välj **Addera söklista från fil** och importera den du just sparade. Nu finns alla släktingar från de två tavlorna i samma söklista. Om du vill kan du utöka söklistan som tidigare.

Bild 21-3. Möjligheter att utöka söklistan.

Övning 21-1. Gör en söklista för din släktbok

Reflektera över vilka personer som ska ingå i din släkt bok.

Gör en lämplig tavla och skapa en söklista med dem.

Utöka den för att få med dem som inte finns i söklistan.

Spara den!

Författa släktboken

Nu ska boken författas. För att författa gör du följande 12 steg:

- Under **Verktyg/Exportera till HTML** eller klickar du på jorglobsikonen. I fönstret **Exportera till HTML**, bild 21-4, väljer du nu mappen **CDbok** (som du skapade under förberedelserna) och klickar sedan på **Nästa**.
- I bild 21-5 markerar du att du vill ha med **Ansedlar för valda personer** och sätter en bock för de tavlor som ska med och väljer hur du vill hantera källorna.
- På nästa flik **Utskrift**, bild 21-6, väljer du mallen **Disgen7** bland de olika mallarna. Här ser du en miniatyr och en beskrivning av markerad mall. Jag har valt att börja med denna mall eftersom den ger ett enkelt och bra resultat med en innehållsförteckning. Klicka på **Nästa**.
- I bild 21-7 anger du de notiser du vill ha med i boken och hur många generationer bakåt som ska skrivas ut. Klicka

Bild 21-4. Fliken Exportera till HTML. Välj mapp för bokens släktfiler.

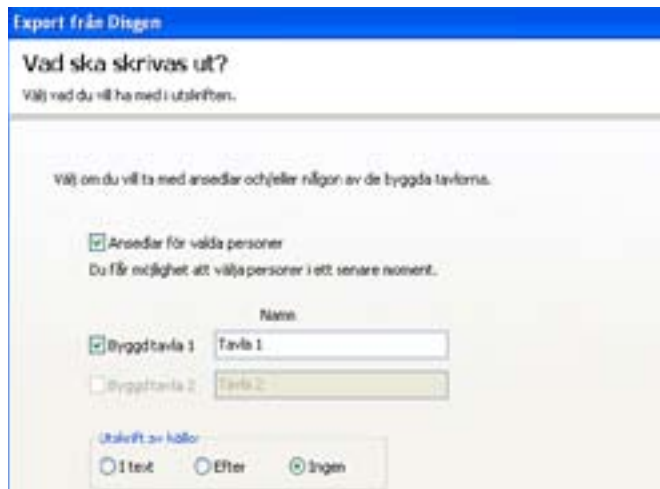

Bild 21-5. På fliken Utskrift anger du vilka tavlor som ska vara med och kryssar för ansedlar för valda personer.

på knappen **Ändra** för att se vad förkortningarna betyder och välj vad som ska vara med.

- På den följande fliken anger du vilka **Register** som ska med.
- På nästa flik **Sidfot** har du möjlighet att lägga till en egen text. Mitt förslag ser du i bild 21-8. Man kan också lämna rutan blank. Har du fyllt i ditt namn, e-post och/eller hemsida i Disgens inställningar får sidfoten automatiskt det utseende som visas i bild 21-9. Det blir också en knapp som tar läsaren till din hemsida. Anger du adressen till CDbok som hemsida kommer man direkt dit när man klickar på **Startsida**. Bild 21-9.
- På nästa flik väljs språk.
- Nästa flik, bild 21-10 ger dig möjlighet att välja en egen startbild, om du vill göra boken mer personlig. Kanske en bild på den som ska få släktboken?
- Här kan man också ställa in storleken på de porträtt som Disgen visar i boken. Ange storleken på bilderna, max bredd eller max höjd i pixlar så förminskas de proportionellt så att den får plats inom den angivna storleken. En vanlig bildskärm

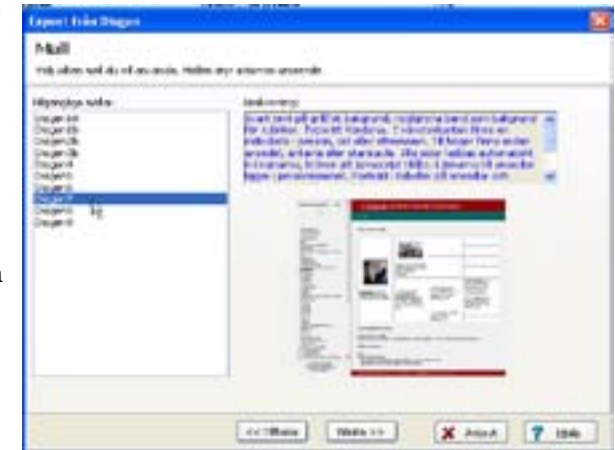

Bild 21-6. Här väljer du mallen Disgen 7.

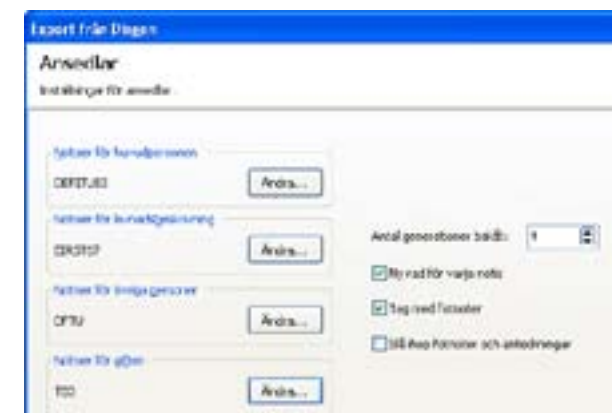

Bild 21-7. Ange vilka notiser ska vara med på de olika ansedlarna. Klicka Ändra för att se betydelsen av förkortningarna.

Klicka på mitt namn nedan för att epostamig om ändringar och tillägg!
 Tack på

Bild 21-8. Förslag till text att lägga in i sidfotsrutan.
 är HTML-kod som skapar en radbrytning.

Klicka på mitt namn nedan för att e-posta mig om ändringar och tillägg!
 Tack på förhand!
 Framställd 2010-07-30 av Bengt Kjällström med hjälp av Disgen version 8.2a.
 Startside.

Bild 21-9. Så blir sidfoten på webbsidorna. Klickar man på namnet öppnas ett e-brev till författaren.

Bild 21-10. Här anger du startbilden som ska visas då släktboken öppnas och storleken på de olika porträtten.

har bredden 1200 pixlar. Vill du att bilden ska uppta 1/4 av sidan blir 300 pixlar alltså lagom.

10. Slutligen är det bara att på nästa flik kryssa i att du vill läsa boken i din webbläsare och trycka **Exportera till HTML**.

11. Du får nu en fråga om vad du vill exportera. Tryck på **Personer i söklista 1** och låt Disgen författa boken.

12. När författandet är klart öppnas den färdiga boken i webbläsaren, bild 21-11. Till vänster ser du personregistret. Klicka på ett namn för att komma till vederbörandes ansedel. Alternativt kan du öppna din släktbok genom att i

webbläsaren klicka **Öppna** och skriva C:/CDBok. I en mapp är det alltid filen **index.htm** som öppnas då man öppnar mappen i webbläsaren.

Det blir många filer som läggs i mappen CDBok. För mig tog det 7 minuter att publicera en släktbok med 6032 personer.

Publicera släktboken

När du har sett att din släktbok fungerar som du vill, bör du dela med dig, så att andra får ta del av ditt arbete. Det finns två enkla och billiga sätt: Att lägga ut den på din hemsida eller bränna den på en CD.

Bränn släktboken på CD

För att klara detta behöver du en CD-brännare, ett brännarprogram och en tom CD-skiva. Är din dator inte för gammal har du redan detta. Har du inte gjort detta själv förut kan det vara bekvämt att be om hjälp. Det är enkelt när man väl kan det. Det tar inte många minuter. CD-skivan kan du ge bort som en uppskattad present till släkten. Den startar automatiskt när den sätts i läsaren.

OBS! Vid kopieringen är det viktigt att allt innehållet i mappen CDBok men inte själva mappen kommer med på CDn.

Lägg din släktbok på hemsidan

Du har nog redan en hemsida även om du inte vet om det. Du måste gräva fram det papper du fick av din Internetleverantör i samband med att du beställde Internet. Där finns din domänadress samt det användarnamn och lösenord som krävs för att kunna lägga filerna på Internetleverantörens server.

Har du inte redan en hemsida kan du googla på *gratis hemsida*.

För att överföra bokens filer till hemsidan behövs ett sk FTP-program med vilket mappen CDBok kopieras till hemsidan. Adressen till släktboken blir då <http://www.mindomän.se/CDBok>, där mindomän byts ut mot den adress du fått av din

Bild 21-11. Så blir den nya släktbokens startside med mallen Disgen7.

Bild 21–12. Ett exempel på HTML-sidor publicerade med mallen Disgen7.

Internet-leverantör. Har du inte använt din hemsida tidigare och kopierat filer dit, ska du nog be någon om hjälp med att göra detta. För den som kan tar det bara någon minut.

Genom att lägga släktboken på Internet blir boken tillgänglig för hela världen. Alla kan med en webbläsare surfa in och läsa ditt mästerverk. Du behöver bara be dem att surfa in på <http://www.mindomän.se/CDbok>.

Någon månad efter publiceringen har sökmotorer som Google hittat dina sidor, varför släktingar som med Google söker på sitt eget namn kommer att få träff och kan med ett klick komma till din släktbok. Om du har satt ut din kontaktadress får du kanske också ett brev från en släkting du inte träffat. Har du tur kan denne bidra med ytterligare information till din släktforskning.

När man lägger webbsidor med bilder på Internet bör man tänka på att bildfilerna inte blir för stora. Bilder avsedda för utskrift på papper bör ha en upplösning på 300 dpi, medan bilder som läses på skärmen bör ha 100 dpi. Filerna blir därmed väsentligt mindre och går snabbare att ladda ner. Hur vi ska hantera detta återkommer jag till i del 3 om digitala bilder av denna handledning.